

Motion

1984/85:644

Sten Svensson m. fl.

Ökad återanvändning av däck genom regummering

Sverige har i dag en mycket tekniskt högstående regummeringsindustri som sysselsätter ca 1 000 personer i vårt land. Branschen har särskilt vad gäller lastvagnsdäck en nyckelställning. Det finns f. n. ingen inhemsk tillverkning av tunga lastbilsdäck. Genom att satsa på de främsta nydäcken, som kan regummeras upp till tre gånger, uppnår man en årlig besparing på mellan 1 000 och 2 000 kr. per däck vid 10 000 mils körning.

Enligt vad branschen uppger utgör den årliga omsättningen av lastbilsdäck ca 340 000 däck per år. Av detta antal utgör 140 000 nydäck, dvs. importerade lastbilsdäck per år. De resterande 200 000 exemplaren är således regummerade däck. Svensk regummeringsindustri beräknar att man genom sin verksamhet har åstadkommit ett sparande om ca 25 miljoner liter olja per år. Företrädare för regummeringsföretagen, vilket bl. a. framgick vid en hearing med näringsutskottet, har påpekat att ett regummerat däck betingar en kostnad som utgör hälften av priset för ett nyttillverkat däck, men det nyttillverkade däcket har enligt branschens uppfattning en relativt mycket längre hållbarhet. Uppenbarligen finns här en intressant utvecklingspotential med gynnsamma effekter för sysselsättning, miljö och samhällsekonomi.

Sverige hör till världens mest regummeringsbenägna länder. Av de lastbilsdäck som rullar på de svenska vägarna är ca 60 % regummerade. Flera hundra miljoner kronor sparas varje år tack vare regummeringstekniken inom transportområdet.

Benägenheten att utnyttja regummering varierar dock inom olika sektorer av det svenska samhället. Inom den privata sektorn utnyttjas regummerade däck i mycket betydande omfattning. Enligt uppgift regummerar flygvapnet konsekvent fyra gånger på sina stommar och SAS mer än det dubbla på varje stomme. Men inom stat och kommun i övrigt ligger den genomsnittliga regummeringsfrekvensen bara på 30 %, vilket indikerar ett icke utnyttjat potentiellt sparande i storleksordningen 40 milj. kr. per år. I storstadsregionerna synes läget vara bättre än genomsnittet, men totalt sett ligger den offentliga sektorn på hälften av den regummeringsnivå som gäller för åkerierna och för industrin.

Det måste vara ett samhällsekonomiskt intresse att stat och kommun försöker att åstadkomma besparingar i samma utsträckning som den privata sektorn synes tillgodogöra sig. I Danmark har "Direktoratet for Statens indkøb" gjort ett uttalande av innebörden att det är till fördel med utbredd användning av kvalitetsregummeringar. Detta uttalande har uppfattats som en rekommendation till stat och kommun om att i ökad utsträckning betjäna

sig av regummeringstekniken. Enligt vår mening bör en motsvarande rekommendation i samverkan med kommunförbunden komma till stånd i Sverige. Riksdagen bör göra ett uttalande med denna innebörd.

Frågorna inrymmer dessutom väsentliga miljöaspekter. Ett mycket stort antal begagnade däck har genom åren hamnat på sopstationerna, kasserats på annat sätt, eller i sämsta fall hamnat i naturen. Varje regummerbar lastvagnsstomme har ett värde i snitt av minst 400 kr. Vid en jämförelse med utländska priser är detta en mycket låg värdering. Totalt kan det röra sig om däckstommar för många miljoner kronor som ligger i det svenska skrotberget. Miljön kan förbättras om skrotberget kan minskas genom att återvinna däckstommarna. Varje lastvagnsregummering innebär i snitt en besparing av ca 60 liter olja. Vid regummeringen kan det energirika avfallet tas till vara i slutna uppvärmningsanläggningar som är integrerade i produktionsprocessen. Även begagnade däck som av tekniska skäl inte går att återanvända kan förvandlas till energiråvara. Teknik för detta har redan utvecklats. Det är därför mycket angeläget att alla begagnade däckstommar tas till vara. Om efterfrågan på stommar blir högre än den inhemska tillgången, tvingas regummeringsföretagen att importera stommar. Därmed ökar kostnaden eftersom prisläget på dessa ligger väsentligt över de svenska.

Mycket talar för att näringslivet i samverkan med stat och kommun bör organisera ett landsomfattande återanvändningssystem i likhet med vad som har åstadkommits när det gäller glas- och aluminiumburksförpackningar. Regeringen bör medverka till att denna problemställning blir föremål för en grundlig analys och att initiativ tas för att åstadkomma samhällsekonomiska besparingar. Som ovan antytts betyder dylika insatser mycket positivt i miljöhänseende samt har gynnsamma sysselsättningseffekter. Vid ökad import av nydäck betyder detta att vi flyttar ut arbetstillfällena från svensk regummeringsindustri till utländska nydäcksfabriker.

Riksdagen bör därför hos regeringen begära att återanvändningsfrågan tas upp till prövning på angivet sätt.

Med åberopande av vad som här anförts, hemställer vi

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om rekommendationer till statliga och kommunala organ om att i ökad utsträckning betjäna sig av regummeringstekniken,
2. att riksdagen hos regeringen anhåller om initiativ i syfte att medverka vid organiserandet av ett landsomfattande system för tillvaratagande och återanvändning av däckstommar.

Stockholm den 15 januari 1985

STEN SVENSSON (m)

LARS HJERTÉN (m)

IVAR VIRGIN (m)